

29.11.2017

Ärende/38

§ 442

Den av ledamoten Sirkku Ingervo väckta motionen om bostadsområden med en speciell karaktär

HEL 2017-006096 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Sirkku Ingervo väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Villeneuve, stadssekreterare, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 22

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sirkku Ingervo och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden i planeringen av bostadsområden ska bevara centrala delar av det själsliga landskapet hos dem som från olika håll av Finland flyttar till staden.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

I den nya stadsstrategin beskrivs Helsingfors bl.a. som en stad "där alla stadsdelar är levande, trivsamma och särpräglade och där invånarna känner sig hemma. [...] Helsingfors är en trivsam stad där det intressanta stadsrummet skapar förutsättningar för möten och välfärd. Arkitekturen är intressant, varierande och högklassig och byggandets kvalitet skapar en stark identitet och profil för staden."

I utredningarna för den nya generalplanen som stadsfullmäktige godkände 26.10.2016 har de särskilda egenskaperna i landskapet och re-

kreationsnätet i Helsingfors identifierats. De mest centrala landskaps- och kulturmiljövärdena anvisas på den nya generalplanens temakarta. Stadsplaneringsnämnden godkände 2016 utvecklingsplanen för grön- och rekreationsnätet i Helsingfors (VISTRA II). I planen beaktas Helsingfors varierande landskap. I utvecklandet av rekreationsnätet beaktas det mångformiga landskapet och dess särdrag, vilka erbjuder uppfriskande upplevelser för stadsinvånare av olika bakgrund. Åkermarkerna i Vik och Tomtbacka i Helsingfors, det omfattande skogsnätverket, havsstränderna, öarna, åarna, bäckarna, ängarna och de anlagda parkerna bildar även i fortsättningen ett lättillgängligt nätverk av rekreationsområden.

Generalplanen innehåller en planbestämmelse för hela generalplaneområdet: "i planeringen [ska] beaktas för landskapen och för de lokala områdena betydande landskapsområden och kulturmiljöer och deras särdrag samt de objekt, som skyddats i lagen om fornminnen. Vid planeringen ska anvisad markanvändning och landskaps- och kulturmiljövärden anpassas till varandra." I generalplanen ingår också bestämmelser om hur grönområdesnätet och naturvärdena ska bevaras.

Utgångspunkten för områdesplaneringen är att stödja variationen i det helsingforsiska, särpräglade landskapet och grönområdena samt naturmiljöns mångfald som en del av utvecklingen av en urban stadsstruktur. Vår stadsbild har formats av en serie backar och uddar formade av glaciärer som slitit berggrunden samt av en kombination av barrskog och den stadsbebyggelse som byggts runt den. Dessa särdrag utgör grunderna för den speciella karaktären i vår grönområdesstruktur. I norra Helsingfors är de friska moskogarna och lundartade moskogarna grandominerade medan det finns kargare skogstyper i östra Helsingfors. De kargare skogstyperna domineras av tall. Samtidigt skapar bostadsområdenas lokalhistoria en egen identitet samt gör invånarna rotfasta i sin närmiljö och skapar även betydelsefulla platser.

Planeringen, utvecklingen och underhållet av gatu- och grönområden är en central del av arbetet med att stärka och stödja bostadsområden med en speciell karaktär. Förutom landskapsplanering av nya områden utgör de stadsdelsvisa områdesplanerna som uppgörs för stadens allmänna områden en central metod. I områdesplanerna som uppdateras med tio års mellanrum utreds bl.a. det nuvarande läget med gatu- och grönområdena samt eventuella förbättringsbehov i prioritetsordning. Utgångspunkten för planerna är att identifiera de regionala karaktärsdragen samt de verksamhetsmål och landskapsmässiga mål som fungerar som grund för den fortsatta planeringen. I de områdeskort som utarbetats som en del av områdesplanerna framförs de bestående och långsiktiga landskapsmässiga målen och naturvårdsmålen i området samt grön- och blå nätverket. Områdesplanerna för allmänna områden kart-

29.11.2017

Ärende/38

lägger på ett omfattande sätt även invånarnas perspektiv och erfarenheter i fråga om sina bostadsområden. I samband med planerna har invånarna redan i nästan 20 års tid tillfrågats om sina favoritställen. Helsingforsarna uppskattar särskilt bl.a. den höga kvalitetsnivån på grönområdena i närheten av sina hem (lekplatser och -parker, hundinlägnader, vackra planteringar) samt lugnet på områdena, en bra och korrekt skötsel av områdena och belysningen.

Helsingfors har en egen särpräglad landskapsmässig identitet som omfattar olika kulturmiljöobjekt. Hela stadsorganisationen beaktar och värnar om dessa säregna egenskaper i Helsingfors i sin verksamhet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Villeneuve, stadssekreterare, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 22

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 13.11.2017 § 1028

HEL 2017-006096 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sirkku Ingervon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 19.09.2017 § 98

Postadress

PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

29.11.2017

Ärende/38

HEL 2017-006096 T 00 00 03

Hankennumero 5264_140

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa 2013–2016 on nostettu tärkeäksi teemaksi tavoite, että kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina. Tämä käsittää olemassa olevien alueiden lisäksi tavoitteen, että uusien alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa luodaan kaupunkimaista ympäristöä ja alueiden identiteettiä vahvistavia paikkoja.

Kaupunkisuunnitteluviraston laatimassa toimintasuunnitelmassa vuosille 2016–2018 tarkennetaan kaupungin strategiaohjelman tavoitetta: uusista alueista rakentuu toiminnoiltaan ja rakennetulta ympäristöltään persoonallisia sekä asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia ja olemassa olevat alueet suunnitellaan ympäristönsä sekä toimintojensa omista lähtökohdista lähtien vahvan, tunnistettavan identiteetin omaaviksi toimintaympäristöiksi. Helsingin erityispiirteitä ja Helsingille tyypillistä kulttuuriympäristöä ylläpidetään, vahvistetaan ja kehitetään osana tiivistyvää kaupunkia.

Kaupunginvaltuuston vuonna 2016 hyväksymän uuden yleiskaavan selvityksissä Helsingin maiseman ja virkistysverkoston erityispiirteet on tunnistettu. Keskeisimmät maisema- ja kulttuuriympäristöarvot on osoitettu uuden yleiskaavan teemakartalla. Vuonna 2016 kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman VISTRA osa II:n, jossa on otettu huomioon Helsingin monimuotoinen maisema. Virkistysverkoston kehittämisessä otetaan huomioon maiseman monimuotoisuus ja erityispiirteet, jotka tarjoavat elvyttäviä kokemuksia eri taustaisille kaupunkilaisille. Helsingin peltoalueet Viikissä ja Haltialassa, laaja metsäverkosto, meren rannat, saaret, joet, purot, niityt ja rakennetut puistot muodostavat jatkossakin helposti saavutettavan virkistysalueiden verkoston.

Yleiskaava sisältää koko kaava-alueen koskevan kaavamääräyksen: ”suunnittelussa tulee ottaa huomioon maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiirteet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suunnittelussa on sovittava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja maisema- ja kulttuuriympäristöarvot”. Yleiskaava määrää myös viheralueverkoston ja luontoarvojen säilyttämisestä.

Kulttuuriympäristön ja maiseman säilyttäminen ja kehittäminen otetaan huomioon tarkempiasteisessa kaavoituksessa.

Alueellisen suunnittelun lähtökohtana on tukea helsinkiläisen, omaleimaisen maiseman ja viheralueiden vaihtelevuuden sekä luonnonympäristön monipuolisuutta osana urbaanin kaupunkirakenteen kehittymistä. Kaupunkikuvamme on muodostunut jäätikön kuluttaman kallioperän aikaansaamien mäkien ja niemien sarjoista sekä havumetsän ja sen ympärille rakentuneen kaupunkirakentamisen yhdistelmästä, joka luo lähtökohdat omaleimaiselle viherrakenteellemme. Pohjois-Helsingin tuoret kangasmetsät ja lehtomaiset kankaat ovat kuusivaltaisia, kun taas karummat metsätyypit sijaitsevat Itä-Helsingissä ja niiden pääpuulajina on mänty. Samalla asuinalueiden paikallishistoria synnyttää niille omaa identiteettiä sekä juurruttaa asukkaita lähiympäristöönsä luoden myös merkityksellisiä paikkoja.

Katu- ja viheralueiden suunnittelu, kehittäminen ja ylläpito ovat keskeinen osa asuinalueiden omaleimaisuuden vahvistamista ja tukemista. Uusien alueiden maisemasuunnittelun lisäksi keskeisenä menetelmänä on kaupungin yleisille alueille laadittavat kaupunginosakohtaiset aluesuunnitelmat. 10 vuoden välein päivitettävissä aluesuunnitelmissa selvitetään muun muassa katu- ja viheralueiden nykytila ja parantamistarpeet kiireellisyysjärjestyksellä. Suunnitelmien lähtökohtana on tunnistaa alueelliset ominaispiirteet sekä toiminnalliset ja maisemalliset tavoitteet, jotka toimivat pohjana jatkosuunnittelulle. Aluesuunnitelmien osana laadittavissa aluekorteissa tuodaan esiin alueen pysyvät ja pitkän aikavälin maisemalliset ja luonnonhoidolliset tavoitteet sekä viher- ja sini-verkosto. Yleisten alueiden aluesuunnitelmat kartoittavat laajasti myös asukkaiden näkemyksiä ja kokemuksia omasta asuinalueestaan. Suunnitelmien yhteydessä on muun muassa kysytty jo lähes 20 vuoden ajan mielipaikkoja. Helsinkiläiset arvostavat erityisesti muun muassa kotiensa lähellä sijaitsevien viheralueiden hyvää palvelutasoa (leikkipaikat ja puistot, koira-aitaukset, kauniit istutukset), niiden rauhallisuutta, hyvää ja oikeanlaista hoitoa sekä valaistusta.

Helsingillä on oma omaleimainen maisemallinen identiteetti, johon kuuluu erilaisia kulttuuriympäristökohteita. Kaupunkiympäristön toimiala huomioi ja vaalii toiminnassaan näitä Helsingille ominaisia piirteitä. Eri-tyiskohteiden näkyvyyttä ja tunnistettavuutta on toki mahdollista kehittää edelleen, Helsingin omista maisemallisista lähtökohdista käsin.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Linda Wiksten, arkkitehti, puhelin: 310 37029

29.11.2017

Ärende/38

---

linda.wiksten(a)hel.fi